

לשבת חוה"מ סוכות

והייתם קדושים

יהושע ג'יי ניוסטדטר

ישנם כמה עניינים בהלכה שהם משותפים למצוות סוכה ומצוות ציצית – שתי מצוות שלכאורה אין ביניהן קשר מיוחד. מעיון בתכונות המשותפות לשתי המצוות, אנו יכולים להפיק לקחים על הדרך הרצויה להקיף את עצמנו במצוות ולבנות חיים המבוססים על קדושה ועבודת ה'.

תעשה ולא מן העשוי. מהפסוק "חג סוכות תעשה לך" דרשו החכמים ש"החוטט בגדיש לעשות לו סוכה, אינה סוכה". כלומר, מי שחופר חלל בתוך ערימה של גדיש אינו יכול לצאת בכך ידי מצוות סוכה, למרות שאילו היה בונה מבנה זהה מחומרים מפוזרים, הסוכה הייתה כשרה. במצוות ציצית דרשו החכמים "הטיל לבעלת שלש [כנפות] והשלימה לארבע, פסולה. מאי טעמא? 'תעשה' כתיב – ולא מין העשוי."

תעשה לך. לבגי סוכה כתיב "חג סוכות תעשה לך", ור' אליעזר דרש "אין אדם יוצא ידי חובתו סוכה של חברו". אמנם ההלכה נקבעה כדעת החכמים שאמרו "אדם יוצא ידי חובתו בסוכה של חברו" אבל אפילו החכמים נזקקו לפסוק אחר כדי ללמוד זאת. ("דכתיב כל האזרח בישראל ישבו בסוכות – מלמד שכל ישראל ראויים לישיב בסוכה אחת").

ראשו ורובו. השיעור המינימלי לסוכה הוא "שתהא מחזקת ראשו ורובו ושולחנו". כמו כן, בציצית השיעור המינימלי הוא טלית המכסה "ראשו ורובו של קטן המתהלך לבד בשוק".

סוכה וציצית הן שתי מצוות שבהם האדם מכניס את כל גופו לתוך המצווה. לכן השיעור הוא "ראשו ורובו" - החפץ חייב להיות מספיק גדול להכיל בתוכו, באופן סמלי, את האדם כולו. מצוות אלה מסמלות את חובת האדם לא רק למלא אחרי הכללים המפרשים בהלכה, אלא להקדיש את כל כוחותיו לעבודת הבורא. לא רק "ועשיתם את כל מצוותי", אלא גם "והייתם קדושים".

כמו שכל אדם הוא שונה, עם כוחות שונים ונטיות שונות, כך הביטוי בפועל של הדרישה המקסימליסטית הזאת יהיה בהכרח שונה לכל אחד ואחד. לכל אחד דרך מיוחדת ואישית שלו לעבוד את בוראו, ואין אדם יכול לצאת ידי חובתו אם יאמץ את הדרך של חברו.

עם זאת, יחד עם ההיבט האינדיבידואלי של עבודת הבורא, אדם אינו יכול למצות את הפוטנציאל שלו לעבודת ה' אלא במסגרת הצטרפות לכלל ישראל. בציצית דרשו: "יכול כסותך דידך אין, של שותפות לא. תלמוד לומר על כנפי בגדיהם". ובסוכה, כבר הזכרנו: "כל ישראל ראויים לישיב בסוכה אחת".